Liikenne Vakuutus keskus

21.11.2017

Hallituksen esitys laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamiseksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 145/2017 vp)

Liikennevakuutuskeskuksen vastaus liikenne- ja viestintävaliokunnan asiantuntijalausunto-pyyntöön 9.11.2017

Liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt Liikennevakuutuskeskusta (LVK) antamaan asiantuntijalausunnon hallituksen esityksestä laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi. LVK viittaa aiempiin lausuntoihinsa 23.5.2016 ja 1.6.2017 (lausunto Liikennekaaresta (LVM/2096/03/2015) ja lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi (LVM/905/03/2017)) ja täydentää lausuntoaan seuraavasti.

1. Liikennevakuutusmaksuvelvollisuuden täyttäminen osaksi liikennelupaehtoja

Laissa liikenteen palveluista henkilö- ja tavaraliikenneluvan sekä taksiliikenneluvan saamisen ehtona on, ettei lakisääteisiin eläke-, tapaturma- tai työttömyysvakuutuksiin liittyviä maksuja ole laiminlyöty (II osan 1 luvun 3-4 §). LVK katsoo edelleen, että lupaehtoja on perusteltua täydentää siten, että myös lakisääteiseen liikennevakuutukseen liittyviä laiminlyöntejä voidaan pitää esteenä luvan myöntämiselle. Muutoksen tulisi koskea kaikkia liikennelupia sekä luonnollisen henkilön että oikeushenkilön osalta.

Laissa tarkoitetut luvanhaltijat ovat liikennepalvelujen ammattilaisia, joiden kattama toiminta sisältää merkittävästi tavallista liikenteen käyttäjää enemmän ajoneuvon liikenteeseen käyttöä. On ensiarvoisen tärkeää, että tällainen toimija ei laiminlyö lakisääteisen liikennevakuutuksen ottamista tai tähän liittyviä maksuvelvollisuuksia. Säännöstä koskevassa hallituksen esityksessä on täsmennetty, että liikennevakuutuksen laiminlyönti voi muodostua luvan saannin esteeksi, jos se osoittaa hakijan ilmeisen sopimattomaksi harjoittamaan laissa tarkoitettu luvanvaraista toimintaa. Lakisääteiseen vakuutukseen liittyvät maksulaiminlyönnit voivat osoittaa paitsi puuttuvaa vakavaraisuutta, myös piittaamattomuutta toimintaan liittyvästä välttämättömästä vakuutusturvasta. Ottaen huomioon erityisesti nyt tarkasteltavana olevan luvanvaraisen liiketoiminnan luonteen, on selvää, että säännöksessä tarkoitetun huolehtimisvelvollisuuden tulisi koskea myös lakisääteistä liikennevakuutusta.

2. Liikenneasioiden rekisteristä ja luvanvaraisen käytön ilmoitusvelvollisuudesta

LVK kannattaa eri liikennevälineiden rekistereiden yhdistämistä yhdeksi liikenneasioiden rekisteriksi. LVK pitää positiivisena kehitystä, jolla rekisteritietojen luovutusmahdollisuuksia ja tapoja pyritään kehittämään. Automatisaation ja teknisten käyttöyhteyksien lisääminen tietojenluovutuksessa on kannatettavaa digitalisaatiokehityksen edistämiseksi ja uusien palvelujen aikaansaamiseksi. Liikennevakuutusyhtiöiden kannalta tietojenluovutuksen tulee tapahtua mahdollisimman sujuvasti ja nopeasti.

Itämerenkatu 11-13, 00180 Helsinki
etunimi.sukunimi@vakuutuskeskus.fi
Y-tunnus 0201620-9 www.lvk.fi

Liikennevakuutusyhtiöille on tärkeää saada ajantasainen ja luotettava tieto ajoneuvon luvanvaraisesta käytöstä. Ammattimaisessa käytössä olevan ajoneuvon vakuutusten hinnoittelun tulee liikennevakuutuslaissa säädetyllä tavalla perustua yhdenvertaisuuden ja riskivastaavuuden periaatteisiin. Liikennevakuutusyhtiöillä on lakisääteinen velvollisuus huomioida liikennevahinkoriski olennaisena tariffitekijänä. Samalla turvataan liikennealan elinkeinonharjoittajien kilpailuneutraliteetin säilyttäminen. Ammattimaisessa käytössä olevalla henkilöajoneuvolla, jolla ajetaan keskimääräisesti paljon, on tutkimusten mukaan noin nelinkertainen vahinkoriski verrattuna henkilökohtaisessa käytössä olevalla ajoneuvolla.

Liikenteen palveluista annetun lain 15 §:n mukaan taksi-, henkilö- ja tavaraliikenneluvan haltijan ja 14 §:ssä tarkoitetun palveluntarjoajan on huolehdittava siitä, että sen liikenteessä käyttämä ajoneuvo on rekisteröity ajoneuvoliikennerekisteristä annetussa laissa (541/2003) tarkoitettuun rekisteriin ja sen käyttötarkoitukseksi on ilmoitettu luvanvarainen käyttö. Rekisteröintiä koskevan sääntelyn mukaan rekisteröinnin voi tehdä vain ajoneuvon omistaja/haltija. Valvovana viranomaisena toimii Liikenteen turvallisuusvirasto.

LVK katsoo, että säännös on tarkoitettu siten tyhjentäväksi, että kaikki luvanvaraiset ajoneuvot tulevat ilmoitetuksi rekisteriin siitä huolimatta, harjoitetaanko ammattimaista liikennettä esimerkiksi yhdistämispalvelua tai välityspalvelua hyväksi käyttäen. Välityspalvelun kohdalla välityspalvelun tarjoaja vastaa siitä, että kuljetustoiminnan harjoittajilla on asianmukainen lupa (13 §) ja luvanhaltija vastaa siitä, että luvanvarainen käyttö ilmoitetaan rekisteriin (15 §).

Säännöksessä tai sen esitöissä olisi vielä syytä täsmentää sanamuotoa ”sen liikenteessä käyttämä ajoneuvo”. Näin varmistettaisiin, ettei lakiin jää virheellisestä tulkinnasta aiheutuvaa aukkoa esimerkiksi niiden kuljetuspalvelua tarjoavien toimijoiden ja luvanhaltijoiden osalta, joilla on useita ajoneuvoja ja kuljettajia. Ilmoitusvelvollisuus luvanvaraisesta käytöstä tulee tällöinkin olla luvanhaltijalla ja koskea kaikkia luvanvaraisessa käytössä olevia ajoneuvoja riippumatta siitä, kuka ne omistaa tai kuka niitä ajaa.

3. Rekisteriin tallennettavista tiedoista

Automatisoituva ajaminen lisää erilaisia turvallisuustekniikoita ajoneuvoihin. Ajoneuvoteknologian kehittyessä olisi ensiarvoisen tärkeää saada luotettavaa tietoa myös näistä teknisistä järjestelmistä rekisteriin, jotta tietoa voidaan hyödyntää mm. erilaisten innovaatioiden yhteydessä sekä liikenneturvallisuus- ja muiden vaikutusarvioiden tekemisessä. Lisäksi tietoja voitaisiin hyödyntää vakuutustuotteiden kehittelyssä ja vakuutusten hinnoittelussa.

Lakiehdotuksen V osan 2 luvun 3 §:n mukaan liikennevälineestä saa tallentaa rekisteriin mm. tekniset ja kaupalliset tiedot. Säännöksen mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä liikennevälinettä koskevista tallennettavista teknisluontoisista tiedoista. Yksityiskohtaisissa perusteluissa on lista teknisistä tiedoista, joita rekisteriin merkittäisiin. LVK korostaa, ettei mainittua listaa voida pitää tyhjentävänä, vaan Liikenteen turvallisuusvirastolla tulee olla mahdollisuus ja tahtotila kehittää rekisterin tietosisältöä edelleen ajoneuvoteknologian kehittyessä.

Itämerenkatu 11-13, 00180 Helsinki
etunimi.sukunimi@vakuutuskeskus.fi
Y-tunnus 0201620-9 www.lvk.fi

Liikenne Vakuutus keskus

21.11.2017

LIIKENNEVAKUUTUSKESKUS

Visa Kronbäck
Lakiasiainpäällikkö, OTM

Itämerenkatu 11-13, 00180 Helsinki
etunimi.sukunimi@vakuutuskeskus.fi
Y-tunnus 0201620-9 www.lvk.fi